ଦାଣ୍ଡ ପହଁରା

ବା

ଷଟୀଓଷା-ଓ କାଞ୍ଜିଅଁଲା ଓଷାକଥା

ପ୍ରକାଶକ—**ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର**

(ନୂତନ ମୁଦ୍ରଣ)

ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ଥାନ—ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର
ପରିଚାଳକ—ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଧର ସାହୁ
ଅଲିଶାବଜାର, କଟକ-୨
ଫୋନ୍ ନଂ-୨୪୭୯୬

ମୂଲ୍ୟ—ଦୁଇଟଙ୍କା ପଚାଶ ପଇସା ମାତ୍ର

ଦାଣ୍ଡପହଁରା କଥା

ବିରଞ୍ଚି ବୋଲି ଏକ ନଗର ଥିଲା । ତହିଁରେ ବୀରବିକ୍ରମ ବୋଲି ଏକ ରାଜା । ତହିଁରେ ବାସୁଦେବ ବୋଲି ଏକ ସାଧବ ଥିଲା । ତାହାର ସାତ ପୁଅରେ ସାତ ବୋହୂ । ସେ ସାଧବ ସାନବୋହୂ ଏକଦିନେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଛେନା ଗୁଡ଼ ବାଣ୍ଟୁଥିଲା । ସବୁ ପିଲାଙ୍କ ହାତରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଦେଲା । ପଛେ ଗୋଟିଏ ପିଲା ଅଇଲା । ତାହାକୁ ଖପରଟିଏ ଭଣ୍ଡି ଦେଲା । ସେ ବାଳକ ତାହାକୁ ବୋଇଲା ମୋତେ ଖପରା ଦେଇ ଭଣ୍ଡିଲୁ । ମୁଁ ତୋତେ ସାତଥର ଭଣ୍ଡିବି । ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସେ ପିଲା ମନରେ କ୍ରୋଧ ହୋଇ ଘରକୁ ଗଲା । କେତେକ ଦିନେ ସେ ପିଲା ସର୍ପାଘାତ ହୋଇ ମରିଗଲା । ସେହି ବାଳକ ସାଧବ ସାନବୋହୂ ଗର୍ଭରେ ରହିଲା । ଦଶମାସ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଜନ୍ମ ହେଲା । ବାଳକ ଜନ୍ମହେଲା ଶୁଣି ସାଧବଘରେ ବହୁତ ଆନନ୍ଦହେଲେ । ଚନ୍ଦନ କାଠରେ ଅନ୍ତୁଡ଼ି ଜାଳିଲେ । ଗୁଆଘିଅରେ ଦୀପ ଜାଳିଲେ । ସେ ପୁତ୍ର ପ୍ରହରକ ଠାରେ ରକ୍ତ ସ୍ରାବ କରି ମରିଗଲା । ମଢ଼ିବା ଦେଖି ଅତି ଦୁଃଖିତ ହେଲେ । ତାହାକୁ ଶ୍ମଶାନ ଭୂମିରେ ପକାଇ ଆସିଲେ । ଦଶଦିନ ଉତ୍ତାରେ କ୍ରିୟାକର୍ମ କଲେ । ସେ ବୋହୂ ସେହିମାସରେ ଗର୍ଭବାସ ହେଲା । ଦଶମାସ ପୂରଣ ହୋଇ ବାଳକ ଜନ୍ମ ହେଲା । ପୁତ୍ରକୁ ଦେଖି ସାଧବଘର ବହୁତ ଆନନ୍ଦହେଲେ । ଛଅଦିନ ଷଠୀ ଓଷା କଲେ । ସେଦିନ ମାତା ପୁତ୍ର ଶୋଇଅଛନ୍ତି । ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧ ଠାରେ ସେ ପୁତ୍ର ଅଦ୍ଭୁତରେ ଚମକି ନିଆଁରେ ପଡ଼ି ମରିଗଲା । ଏହା ଦେଖି ସମସ୍ତେ ଆରତ ହେଲେ । ଶ୍ମଶାନ ଭୂମିରେ ପକାଇ ଆସିଲେ । କ୍ରିୟାକର୍ମମାନ କଲେ । ବିପ୍ରମାନଙ୍କୁ ଦାନ କଲେ । ଏମନ୍ତ କେତେଦିନ ଉତ୍ତାରେ

ମୁଣି ସାଧବ ବୋହୂ ଗର୍ଭବାସ ହେଲ । ଦଶମାସ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପୁତ୍ର ଗୋଟିଏ ଜନ୍ମହେଲ । ସାଧବ ଘରେ ବହୁତ ଉତ୍ସବ କଲେ । ସାତଦିନେ ଉଠିଆରି କଲେ । ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ଧନରତ୍ନ ଦେଲେ । ଏମନ୍ତ ରାତ୍ର ଅନ୍ଧରେ ସେ କୁମରକୁ ଦେଖନ୍ତେ ମରିକରି ଶୋଇଅଛି । ତାହା ଦେଖି ବଡ଼ ଆକୁଳ ହେଲେ । ସାଧବ ମନରେ ବିଚ୍ଛର କଲେ ମଡ଼ଛି ଦୋଷରେ ମୋର କୁମର ମଲେ । ଏହା ବିଚ୍ଛରି ଶିବାଳୟରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବରଣ କଲେ । ଗୋ' କ୍ଷୀର ଢଳାଇଲେ । ବ୍ରାହ୍ମଣ ହସ୍ତରେ ଦାନ ଦେଲେ । ଏମନ୍ତ ନାନା ଉପଚ୍ଛରକଲେ ପୁଣି କେତେଦିନପରେ ବୋହୂ ଗର୍ଭବାସ ହେଲ । ଦଶମାସ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ପୁତ୍ର ଜନ୍ମହେଲ । ପୁତ୍ରପାଇ ସାଧବ ବୋହୂ ଉତ୍ସବ କଲ । ଦଶଟି ସ୍ତ୍ରୀ ଦଶଗୋଟି ବାଳକ ଡକାଇ ଆଣିଲେ । ସାଧବ ଘରେ ଉତ୍ସବ କଲେ । ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ, ଆନନ୍ଦହେଲେ । ସାଧବଠାରୁ ଶାଢ଼ୀ-ସୁନା ନେଲେ । ଆପଣା ଘରକୁ ଗଲେ । ସେଦିନ ରାତ୍ରରେ ଧାଈ ପରିବାରମାନେ ପୁତ୍ରକୁ ଜଗି ବସିଲେ । ବାରଦିନ ବାରଯାତ୍ରା ବଧି କଲେ । ସେଦିନ ପିଲ ନିଦ୍ରାରେ ଶୋଇଥିଲ । ତିନଗୋଟି ବୋବାଳି ଦେଇ ମରିଗଲ । ସମସ୍ତେ ଶୁଣି ବିକଳ ହେଲେ । ସାଧବ ଶୁଣି ସ୍ତମ୍ଭୀଭୂତ ହେଲେ । ଏମନ୍ତ କେତେଦିନଗଲ । ସାଧବବୋହୂ ପୁଣି ଗର୍ଭବାସ ହେଲ । ଦଶମାସରେ ପୁଅ ଗୋଟିଏ ଜନ୍ମ ହେଲ । ପୁଣି ସେହି ପ୍ରକାରେ ବହୁତ ଉତ୍ସବ କଲେ । ଏମନ୍ତେ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଏକୋଇଶ ଦିନ ହେଲ । ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ବରଣକଲେ ଓ ଭୋଜନ ଦେଲେ, ଦାନଧାନ କଲେ । ବନ୍ଧୁ କୁଟୁମ୍ବଙ୍କୁ ଭୂରିଭୋଜନ ଦେଲେ କଲ୍ୟାଣ କଲେ । ମାତା ପୁତ୍ରକୁ ବହୁତ ଅଳଙ୍କାର ମଣ୍ଡନ କଲେ, ନାମକରଣ କଲେ । ବନ୍ଧୁପରିଜନମାନେ ଶାଢ଼ୀସୁନା ପାଇ ଯେଝା ଘରକୁ ଗଲେ । ଏଥିଉତ୍ତାରେ ସେ କୁମର ରାତ୍ରରେ କେଣେ ଅନ୍ତର୍ହିତ

ହୋଇଗଲେ । ତାହାଦେଖି ସାଧବବଂଶ ବହୁତଶୋକକଲେ । ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ଭୂମିରେ ପଡ଼ଲେ । ତାଙ୍କ ଅଜ୍ଞାନ ହେବା ଦେଖି ଗ୍ରାମଦେବୀ କହୁଅଛନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ କାହିଁପାଇଁ କାନ୍ଦୁଅଛ ? ଯେ ମନୁଷ୍ୟ ନୁହଁଇ, ସେ କୁମ୍ଭର ହରହର କୁମର । ସାଧବ ଘର ବୋହୂ ଯାହାକୁ ଗୁଡ଼ ଖପରା ଭଣ୍ଡାଇଥିଲା, ସେହି କୁମର ସେ । ସେ ପିଲାଠାରେ କେତେ-ବେଳେ ହରହର କୁମର ସଞ୍ଚରଥାନ୍ତି । ସାଧବବୋହୂ ଯେତେବେଳେ ଗୁଡ଼ ବାଣ୍ଟିଥିଲେ ସେତେବେଳେ ତାହାକୁ ଖପରା ଭଣ୍ଡାଇଥିଲେ । ସେ କହିଲେ ମୋତେ ତୁ ଥରେ ଭଣ୍ଡାଇଲୁ ମୁଁ ତୋତେ ସାତଥର ଭଣ୍ଡାଇବି । ସେ ସକାଶୁ ତା' ଗର୍ଭରେ ସାତଥର ଯିବ । ଏହା ଜାଣି ବାଳକମାନଙ୍କୁ ନ ଭଣ୍ଡ ଆନନ୍ଦରେ ହୁଳହୁଳି ଦେବ । ଏମନ୍ତ ତା' ଗର୍ଭରେ ଛ'ଥର ଜନ୍ମ ହୋଇ ଭଣ୍ଡକରି ଗଲା । କେଉଁଥର ମାସେ, କେଉଁଥର ପକ୍ଷେ । ଏପରି ଜାତ ହୋଇ ହତ ହୋଇଗଲା । ପୁଣି ସପ୍ତମ ଗର୍ଭ ଆସି ପ୍ରବେଶ ହେଲା । ଦଶମାସ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ପୁତ୍ର ଗୋଟିଏ ଜନ୍ମହେଲା, ଯେତିକିଷଣି ସେପୁତ୍ର ମରିଗଲା । ତାହାଦେଖି ସମସ୍ତେ ବିରସ ହେଲେ । ବୋହୂକୁ ଅନେକ ଗାଳି ଦେଲେ । ସେ ପିଲାକୁ ଶ୍ମଶାନ ଭୂମିକୁ ନେଲେ । ପିଲାର ମାତା ଶବ ସଙ୍ଗେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗଲା, ତାକୁ ପୋତିଦେଇ ଯେଝା ଘରକୁ ଅଇଲେ । ତାହାର ମାତା ସେ ମାଟିପିଣ୍ଡ ପାଖେପାଖେ ଲୁଚିରହିଲା । ସମସ୍ତେ ଆସିବା ଦେଖି ବୁଦାରୁ ବାହାର କରି ଶବ ପାଖେ ବସି ବହୁତ ରୋଦନ କରୁଅଛି । ସେ ସ୍ଥାନ ବଡ଼ ନିର୍ଜ୍ଜନ ହୋଇଅଛି । କୁଆ କୋଇଲି ରାବ ନାହିଁ । ଏମନ୍ତ ସମୟେ ନେତେଇ ଧୋବଣୀ ଭ୍ରମଣ କରି ସ୍ୱର୍ଗରୁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟକୁ ଆସୁଅଛି । ତାହାର କାନ୍ଦଣା କର୍ଣ୍ଣରେ ଶୁଣିଲା । ତା ପାଖକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲା ତୁ କିଏ ? ଶ୍ମଶାନ ଭୂମିରେ ନିର୍ଜ୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ କାନ୍ଦୁଅଛୁ । ଭୂତ କି ଡାହାଣୀ ମୋ ଆଗରେ

କହ । ତହିଁକି ସାଧବ ଘର ବୋହୂ କହିଲା ମୁଁ ଡାହାଣୀ କି ଭୂତ କେହି ନୁହଁଇ । ମୁଁ ସାଧବଘର ସାନବୋହୂ । ମୋର ସପ୍ତକୁମର ମଲାରୁ ମୁଁ ବନସ୍ତରେ ବସି କାନ୍ଦୁଅଛି । ଆଜ ମୁଁ କଷ୍ଟେ ପ୍ରାଣଘାତ ହୋଇ ମରିବ । ତହିଁକି ନେତେଇ ଧୋବଣୀ କହିଲା ତୁ କାହିଁକି ମରିବୁ । ତୋ ପୁଅମାନେ ଯାଇ ଯେଉଁପୁରରେ ଅଛନ୍ତି ଦେଖେଇଦେବି ଆସେ । ଏମିନ୍ତ କହି ତାକୁ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀଆଣୀକରି ପିଠେରେ ବସାଇ ସେପୁରକୁ ଘେନଗଲା । ହରିହର କୁମର ଯେ ପୁରରେ ଅଛନ୍ତି ସେ ପୁରରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶହେଲା । ତା ମଝିଅଗଣାରେ ଏକ କ ସ୍ବଗଛ ଥିଲା । ଲଟିରେ ନେଇ ବସାଇଦେଇ ତାକୁ କହିଲା, ଏହିଠାରେ ଥାଇ ସବୁକଥା ଶୁଣି ସନ୍ତକ ଧରି କାନରେ ବାନ୍ଧିଥିବୁ, ମୁଁ ସକାଳୁ ଆସିବି । ଏହାକହି ସେହୁ ଗଲା । ସାଧବ ବୋହୂ କଲସ୍ବଗଛ ମୂଳେ ଥାଏ । ତାଙ୍କ କଥା ସବୁ ଶୁଣୁଥାଏ । ଏଣେ ହରିହର କୁମର ଝରା ଝଉଁଷରେ ବସିଅଛି । ହାରାବତୀ ଲୀଳାବତୀ ତାହାର ଦୁଇ ଭାର୍ଯ୍ୟାକୁ କହିଲା ମୁଁ ମାଆଙ୍କଠାକୁ ଯିବି । ତହିଁକି ଦୁଇ ଭାର୍ଯ୍ୟା କହୁଛନ୍ତି ତୁମ୍ଭେତ ବହୁତ ବିଳମ୍ବ କଲ, ଆମେ ଆଉ ଛାଡ଼ି ଦେବୁନାହିଁ । ଏଥର ଗଲେ ଆସିବ ବୋଲି ଆମ ମନରେ ପ୍ରତ୍ୟେତ ନାହିଁ । ତାହା ଶୁଣି ସେ କୁମର କହିଲା ତୁମ୍ଭଦୁହିଁଙ୍କି ଛାଡ଼ି ମୁଁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁରରେ ରହି ନପାରେ । କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ମୁଁ ତୁମଠାକୁ ଆସିବି । ତାହା ଶୁଣି କନ୍ୟାମାନେ କହିଲେ ତୁମେ କେମନ୍ତେ ଆସିବ । ଆମ୍ଭଙ୍କୁ କହିଦିଅ । ତହିଁକି କୁମର କହିଲା ମୁଁ ବଡ଼ ହେଲାକ୍ଷଣି ଲୋକେ ବୋଲିବେ କି ସୁନ୍ଦର ପୁଅ ହୋଇଛି । ଏହା ବୋଇଲେ ମରିଯିବି ଓ ଆସିବି । ତହିଁକି ଦୁଇଭାର୍ଯ୍ୟା କହିଲେ ତୁମ ମା ଜାଣିବା ଲୋକ ହୋଇଥିବେ । ଲୋକଙ୍କୁ ସବୁ କହିଥିବେ । ତେବେ କେମନ୍ତେ ଆସିବ । ଜନମ ହେଉ ପ୍ରଥମ ମାସରେ ଦୁଧ ଗଣ୍ଡଠାଳ

ମନ କରିବ । ମା ନ ଖାଇଲେ ଆସିବ । ଦ୍ୱିତୀୟ ମାସରେ ଲେଉଟିଆ ଶାଗକୁ ମନ କରିବ, ମା ନ ଖାଇଲେ ଆସିବ । ତୃତୀୟ ମାସରେ କୋଶଳା ଶାଗକୁ ମନ କରିବ, ମା ନ ଖାଇଲେ ଆସିବ । ଚତୁର୍ଥ ମାସରେ ମୂଳାକାଞ୍ଜି ଖାଇବାକୁ ମନ କରିବ, ମା, ନଖାଇଲେ ଆସିବ । ପଞ୍ଚମ ମାସରେ ଗୁଆଳ ଭଜା ଖାଇବାକୁ ମନ କରିବ, ମା ନ ଖାଇଲେ ଆସିବ । ଷଷ୍ଠ ମାସରେ ଚକୁଳିପିଠା ଖାଇବାକୁ ମନ କରିବ, ମା ନ ଖାଇଲେ ଆସିବ । ସପ୍ତମ ମାସରେ ମୁଗମଣ୍ଡା ଖାଇବାକୁ ମନ କରିବ, ମା ନ ଖାଇଲେ ଆସିବ । ଅଷ୍ଟମ ମାସରେ ମୁଗ ପଇଡକୁ ମନକରିବ ମା ନ ଖାଇଲେ ଆସିବ, ନବମ ମାସରେ ଘାଣ୍ଟତଣ ଖାଇବାକୁ ମନକରିବ, ମା ନ ଖାଇଲେ ଆସିବ । ଦଶମ ମାସରେ ମାଛ ମରିଚ ପାଣିରେ ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବ, ମା ନ ଖାଇଲେ ଆସିବ । ଏହା ଶୁଣି ଦୁଇଭାର୍ଯ୍ୟା କହୁ ଅଛନ୍ତି ତମ ମା ଜାଣିବା ଲୋକ ହୋଇଥିଲେ ଏକ ମାସରୁ ଦଶ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦଶ ପଦାର୍ଥ ଖାଇବେ ତେବେ କପରି ଆସିବ । ତହିଁକି ଭୁମର କହୁଅଛି ଜନମ ହେଲାକ୍ଷଣି ମରିଯିବ । ଏଥିରୁ ଦୁଇଭାର୍ଯ୍ୟ କହିଲେ, ମା ଭୁମର ଜାଣିବା ଲୋକେ ହୋଇଥିବେ । ଜନ୍ମ ହେଲାକ୍ଷଣି ବାମ ଡାହାଣ କର ଦୁଇକାନ ଫୋଡ଼ାଇ ପକାଇବେ । ଛ କଡ଼ାକୁ ବିକ ନ କଡ଼ାକୁ କିଣିବେ । ବିକାକଣା ନାମ ଦେବେ । ତେବେ କେମନ୍ତ ଆସିବ । ଭୁମର ବୋଲେ ପାଞ୍ଚ ଦିନରୁ ହୋଇଥିବ । ପଞ୍ଚୁଆତ ନ କଲେ ଆସିବ । ଛ ଦିନରେ ଷଠିଘର ନ କଲେ ଆସିବ । ସାତ ଦିନରେ ଉଠିଆରି ନକଲେ ଆସିବ । ଦଶ ଦିନରେ ଦଶୀ ବନ୍ଦାପନା ନକଲେ ଆସିବ । ବାର ଦିନରେ ବାରପଦ ନ କଲେ ଆସିବି । ଏକବିଂଶ ଦିନରେ ନୂତନ ବସ୍ତ୍ରଅଲଙ୍କାର ନକଲେ ଆସିବ । ଏଥିକି ଦୁଇଭାର୍ଯ୍ୟା କହିଲେ, ମା ଭୁମର ଚତୁରପଣ କରି ସବୁଠାରୁ ସବୁ ସମ୍ଭାର

କରିଥିବେ । ଜନମ ଦିନଠାରୁ ଏକୋଇଶ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ବିଧାନ କଲେ କେମନ୍ତେ ଆସିବ । ତହିଁକି କୁମର କହିଲା । ଗୁରୁଣ୍ଡି କରି ମାଆଁ ଉମେଇରେ ପଡ଼ି ଆସିବ, ଦଶମାସରେ କାନ୍ଥ ବାଡ଼ଧରି ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିବ, ପଡ଼ି ମରିବ ଆସିବ । ଦାନ୍ତ ଉଠିଲାକ୍ଷଣି ଦାନ୍ତ ଗଇଁଠା ନକଲେ ଆସିବ । ଖେଳବୁଲି ପାରିଲାକ୍ଷଣି ଧାନ କୁଣ୍ଢାରେ ପାଣି ଅଣାରେ ଘିଅ ଖିଆରେ କାନ୍ଦଧରି କାନ୍ଦିବ । ପରପଞ୍ଚ ପିଲା ବୋଇଲେ ଆସିବ । ଦାଣ୍ଡରେ ଖେଳୁଥିବ ତେଲି ଘର ତେଲପସରା ଭାଙ୍ଗି ଦେବ, ତେଲି ଗାଳି ଦେଲେ ଆସିବ । ଦାଣ୍ଡରେ କୁମ୍ଭାର ହାଣ୍ଡି ଘେନି ଆସୁଥିବ ତାହାର ହାଣ୍ଡି ବାଡ଼େଇ ଦେବ । ତହିଁକି ଗାଳି-ଦେଲେ ଆସିବ । ଏଥିକୁ ଦୁଇଭାର୍ଯ୍ୟା କହିଲେ, ମା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଥିବେ, ପଣକଠାଇଁ କାଖେଇଦେଇ ବୋଧ କରିବେ । ସେମାନେ ଗାଳି ନ ଦେବେ କେମନ୍ତେ ଆସିବ । ତହିଁ କୁମାର କହିଲା ବୈଶାଖ ମାସରେ ଶୋରିଷ ଫୁଲ ମାଗିବ ନଦେଲେ ଆସିବ । ମାଆର ଯେବେ ପୁଅରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଥିବ ପାଣି ହାଣ୍ଡିଠାରେ ସୋରିଷ ବୁଣିଥିବ । ତହିଁକି କୁମର କହୁଅଛି, ଶ୍ରାବଣ ମାସରେ ମେଘ ବରଷୁଥିବ, ସଡ଼କଧୂଳି ମାଗିବ ନଦେଲେ ଆସିବ । ତହିଁକି ଦୁଇଭାର୍ଯ୍ୟା କହିଲେ, ମା ତୁମର ଚତୁର ଲୋକ ହୋଇଥିଲେ ସଡ଼କଧୂଳି ନୂଆ ମାଠିଆରେ ରଖିଥିବେ ମାଗିଲେ ଦେବେ । ତେବେ କେମନ୍ତ କରି ଆସିବ । ତହିଁକି କୁମର କହିଲା, ମାଘ ମାସରେ ପାଚିଲା ତାଳ ମାଗିବ, ନଦେଲେ ଆସିବ । ଭାର୍ଯ୍ୟା କହିଲେ ତୁମର ମାତା ତେଲ ଲୁଆରେ ପାଚିଲା ତାଳ ରଖି-ଥିବେ । ମାଗିଲେ ତକ୍ଷଣେ ଦେବେ, ତେବେ କେମନ୍ତେ ଆସିବ । କୁମାର ବୋଇଲା ଏତେ କଥା ଯେବେ କରିବେ, ବୋଳିବ ବନ୍ଧ କରିଅ, ବନ୍ଧ ନକଲେ ଆସିବ । ତହିଁକି ଦୁଇଭାର୍ଯ୍ୟା କହିଲେ ଯେବେ ତାହାର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଥିବ ତେବେ ବନ୍ଧ କରାଇବେ । ତେବେ କେମନ୍ତେ

ଆସିବ । ତନ୍ତ୍ରିଁକ କୁମର କହିଲା, ମୁଁ ବୋଲିବ ମାତାକୁ ମୋତେ ବିଭା କରସିବୁ । ଯେବେ ପିବ ତେବେ ବେଦୀ ଉପରେ ଦୁଧ ଖାଇବାକୁ ମାଗିବ । ପୋଡ଼ପିଠା ମାଗିବ । କାଞ୍ଜି ମାଗିବ । ମାଛ ମାଗିବ ନ ଦେଲେ ଆସିବ । ତନ୍ତ୍ରିଁକ ଦୁଇଭାର୍ଯ୍ୟା କହିଲେ, ମାତା ତୁମର ଚତୁର ଲୋକ ହୋଇଥିବେ ସଙ୍ଗରେ ଯାଇଥିବେ, ବେଦୀ ପାଖରେ ଝେର ବାଡ଼ଦେଇ ଯାହା ମାଗିବ ଦେବେ । ଇତ୍ୟାଦି ପଦାର୍ଥ ଘରଠାରୁ ନେଇଥିବେ ମାତିଲକ୍ଷଣି ଦେବେ । ତେବେ କେମନ୍ତେ ଆସିବ । ତନ୍ତ୍ରିଁକ କୁମର ବୋଇଲା ବରକନ୍ୟା ଦୋଳ-ମୁକୁଟ ହୋଇଥିବେ ଗ୍ରୁମୁଣ୍ଡଆ ମଥାରେ ବାଜିବ ଅବା ଘରଗ୍ରୁଳ ବାଜିବ ତେବେ ଆସିବ । ତନ୍ତ୍ରିଁକ ଦୁଇଭାର୍ଯ୍ୟା କହିଲେ ଯଦି ବେଦୀ ଉପରେ ଗୃହୁଆ ଟାଣିଥିବେ, ଓଳତଲେ ଉସୁନା ଧରିଥିବେ । ବରକନ୍ୟାକୁ ଘରକୁ ନେବେ, ତେବେ କେମନ୍ତେ ଆସିବ । ତନ୍ତ୍ରିଁ କୁମର କହିଲା ତେବେ ମୀନକେତନ ମାଳ ମାଗିବ । ଜପୁ ବଜପୁ ଘଣ୍ଟ ମାଗିବ । ଏ ସବୁ ସ୍ୱର୍ଗର ପଦାର୍ଥ । ମା ମଞ୍ଚପୁରରେ କାହୁଁ ପାଇବେ । ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ ତେବେ ଆସିବ । ଏମନ୍ତ କଥା ହୁଅନ୍ତେ ମର୍ଦ୍ଦନ ସରିଲା । ସେଠାରୁ ଦୁଇକନ୍ୟା ମର୍ଦ୍ଦନ ମଳକୁଟି ସଙ୍ଗେ ମୀନକେତନ ମାଳ ଜପୁ ବଜପୁ ଘଣ୍ଟି କଲଲଗଛ ମୂଳକୁ ପକାଇ ଦେଲେ । ଏମାନସବୁ ସାଧବଘର ବୋହୂ ଲୁଗାପଣତରେ ବାନ୍ଧିଦେଲା । ଏମନ୍ତ ରାତ ପାହିଲା । ନେତେଇ ଧୋବଣୀ ଅଇଲା ବୋଇଲା ସାଧବ:ବୋହୂ ଆ ମୋ ସଙ୍ଗରେ ମିବୁ ତନ୍ତ୍ରିଁ ଦୁଇଜଣ ସାଙ୍ଗହୋଇ ଗ୍ୱଲିଗଲେ । ନେତେଇ ଧୋବଣୀ ବୋହୂକୁ ସାଧବ ଘର ଗଙ୍ଗାଯମୁନା ମରିଇପାଖେ ଛାଡ଼ କରିଗଲା । ଏଣେ ସାଧବଘର ବୋହୂକୁ ଖୋଜୁଛନ୍ତି । ପରିଗୃହମାନେ ଦେଖି ସାଧବଘରେ କହିଲେ, ବୋଇଲେ ତୁମ ବୋହୂ ଆସିଲେଣି । ତାହା ଶୁଣି ବଡ଼ୁତ

ଆନନ୍ଦ ହେଲେ । ବୋହୂକୁ ନୂଆଇଙ୍କର ଘରକୁ ନେଇଗଲେ । ଏମନ୍ତେ କେତେଦିନ ଗଲା । କେତେଦିନ ଅନ୍ତରେ ବୋହୂ ଗର୍ଭବାସ ହେଲା । ମାସକଠାରୁ ଦଶମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା ଶୁଣି ଆସିଥିଲା, ତାହାସବୁ ଖାଇଲା । ଏମନ୍ତ ଦଶମାସ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ମାର୍ଗଶିର ଯାଇ ପୁଷ ହେଲା । ପୁଷମାସ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଦିନ ଗ୍ରହ ତିନଘଡ଼ିଠାରେ ପୁଅ ଗୋଟିଏ ଜନ୍ମ ହେଲା । ଜନ୍ମ ହେଲାକ୍ଷଣି ନାକକାନ ଫୋଡ଼ାଇ ପକାଇଲେ । ହାଡ଼ିଆଣୀକି ଡାକିଆଣି ଛ' କଉଡ଼ାକୁ ବିକି ନ କଉଡ଼ାକୁ କିଣିଲେ । କଣା ଚିକା ହାଡ଼ି ବୋଲି ନାମ ଦେଲେ । ଏନ୍ଟୁଡ଼ି ପକାଉଲେ । ଚାରିଦିନ ପଞ୍ଚୁଆତି କଲେ ଛ' ଦିନ ଷଠୀଘର କଲେ । ଏକୋଇଶ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଯେଉଁବିଧି ଯେଉଁବିଧି କଲେ । ପୁଅ ପେଟେଇଲାକ୍ଷଣି ଦାରବନ୍ଧ ଉଚ୍ଚ କଲେ । ସେ କୁମର ଭାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କ ଆଗରେ ଯେପରି କହିଥିଲା ସେହିପରି ସବୁ କଥାରେ ଅଳକଲା । ଯାଧବ ଘର ବୋହୂ ସମୟ ଅନୁସାରେ ତାହା ସବୁ ଠିକ୍ ରୂପେ ଯୋଗାଇଲା । ସେ କୁମର କୌଣସି ମତେ ଯାଇ ନପାରିମା ତାକୁ ଦିନେ ମୀନକେତନ ମାଳ ଓ ଜୟ ବିଜୟ ଘଣ୍ଟି ମାଗିଲା । ମାଗିଲା-କ୍ଷଣି ମାତା ତାହା ବାହାର କରି ପୁଅକୁ ଦେଲେ । କୁମର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ମନରେ ବିଚାରିକଲା ମା ଏସବୁ କାହୁଁ ପାଇଲା । ମାଆକୁ ପଚାରିଲା ଏହାକୁ କେଉଁଠାରୁ ଆଣିଲୁ ? ତାହା ଶୁଣି ମା କହିଲା, ଆରେ ପୁଅ ମୁଁ ତୋହର ଲଗି ଯେ ପୁରକୁ ଯାଇଥିଲି । ମାତାଠାରୁ ସବୁକଥା ଶୁଣି ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ରହିଲେ । କେତେ କାଳଗଲା, କୁମରର ମାତା ପିତା ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗଲେ କୁମର ତାଙ୍କର କ୍ରିୟାକର୍ମ କରି ସୁଖରେ ଘରେ ରହିଲେ । ଯୋଡ଼ିଏ ପୁଅ ଜନ୍ମିଲେ । ତେଣେ ସ୍ୱର୍ଗରେ ସାବିତ୍ରୀ ଓ ଲୀଳାବତୀ ଭାବିଲେ ଏତେକାଳ ସ୍ୱାମୀ ନ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କୁ କି ଉପାୟରେ ଆଣିବାକୁ ହେବ । ଏହାଭାବି ଦୁହେଁ ହାଡ଼ିଆଣୀ ବେଶଧରି ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଉପରକୁ କୋଳି ବିକି ଆସିଲେ

ଏଣେ କୁମରର ସ୍ତ୍ରୀ ଆପଣାର ପ୍ରେତ ପ୍ରେତ ପୁଅଙ୍କୁ ଗୃଉଳ ଦେଇ କୋଳ କଣିବାକୁ ପଠାଇ ଦେଲା । ହାଡ଼ିଆଣୀ ଅଳପ କୋଳ ଦେବାରୁ କୁମରର ସ୍ତ୍ରୀ ସଙ୍ଗେ ହାଡ଼ିଆଣୀର ବୋଲ ବୋଲ ହେଲା ହାଡ଼ିଆଣୀ କହିଲେ—

ଆଣି ମାଣି ଠାଣି
ଖାଉ ଘଇତାର ନାମ ନ ଜାଣି

ସ୍ତ୍ରୀ ଅଭିମାନରେ ସ୍ୱାମୀକି କହିଲା—ଦୁଇଟା ହାଡ଼ିଆଣୀ ମୋତେ ଏପରି କହିଲେ ତୁମର ନାମ କ'ଣ ? ସ୍ୱାମୀ ସକଳ କଥା ଜାଣିପାରି କହିଲା ତୁ ମୋର ନାମ ଜାଣିବୁ ? ଏହା କହି ନଅକୂଳକୁ ତାକୁ ଡାକି ନେଲା । ଅଣ୍ଟାଏ ପାଣିକି ଗଲା ପଚାରିଲା—ତୋର ମୋ'ରେ କାର୍ଯ୍ୟ କି ନାମରେ କାର୍ଯ୍ୟ ? ସେ ନାରୀ କହିଲା, ମୋ ନାମରେ କାର୍ଯ୍ୟ । ତହୁଁ କୁମର ବେକେ ପାଣିକି ଗଲା । ପଚାରିଲା ତୋର ମୋ'ରେ କାର୍ଯ୍ୟ କି ନାମରେ କାର୍ଯ୍ୟ ? ନାରୀ କହିଲା—ମୋର ନାମରେ କାର୍ଯ୍ୟ । ତହୁଁ କୁମର ହାତଟେକି କହିଲେ ମୋର ନାମ "ହରିହର,କୁମର" । ଏହା କହି ବୁଡ଼ିଗଲା । ଆଉ ଉଠିଲା ନାହିଁ । ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯାଇ ହାରିବଣ୍ଡି ଓ ଲୀଳାବଣ୍ଡି ସଙ୍ଗେ ରହିଲା । ଏ କଥାମାନ ନାରଦ ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ କହିଲେ । ଓଷା ପୂଷ ମାସ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଦିନକରିବ । ଦାଣ୍ଡପହଁରିବ, ବାଲିରେ ମୂର୍ତ୍ତି ଥାପିବ । ନୈବେଦ୍ୟ କରିବ । ଫୁଲଫଳ ପକାଇବ । ଏ କଥାକୁ ଯେ ନିନ୍ଦା କରିବ, ସାତଜନ୍ମଯାଏ ମଡ଼ଛୁଆ ହେବ । ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାଣ୍ଡପହଁଗ କଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଥି ପୂଜା ଭକ୍ତେ, ନଅଖୁଡ଼ି ସାମଗ୍ରୀ କରିବ ।

ଷଠୀଓଷା କାହାଣୀ

ସୁଜନେ ଷଠୀଓଷା କଥା ଶୁଣି । ଶ୍ରାବଣ ଗଲା ଭାଦୁଅ ପଶିଲା ଅମାବାସ୍ୟା ଗଲା ଛଦନେ ଷଠୀଘର ହେଲା । ବୋହୂକୁ ଡାକିଲା ବୋଇଲା ଆଲୋ ଷଠୀଓଷା କରିବା, ନଣନ୍ଦ ଭାଉଜ ମାଟି ଦୁଇ ଟୋକାଇ ଆଣିଲେ ଘର ଲିପିବା । ଟୋକାଇ ଘେନିଲେ, ଖଣନ୍ତି ଘେନିଲା ନଣନ୍ଦ ଭାଉଜ ଗଲେ ନଣନ୍ଦ ମାଟି ଗାଡ଼ିଆ ଉପରେ ବସିଛି ଭାଉଜ ମାଟି ଖୋଳୁଛି । ଖଣନ୍ତି ବାଜିଲା ମାଟି ଗାଡ଼ିଆରେ ଢଳିପଡ଼ିଲା, ନଣନ୍ଦକୁ ଘେନି ମାଟିଗାଡ଼ିଆରେ କାନ୍ଦୁଛି । ଷଠୀବୁଢ଼ୀଇ ବିଜେ କରିଥିଲେ । ଅଗନା ଅଗମା ବନସ୍ତେ କେହି ନାହିଁ, ବୋଇଲେ ଏ କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛି ବିକଳ ହେଉଛି । ଦଅଁ କି ଦେବତା ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ । ମାଟି ଖୋଳି ଅଇଲୁ ଆମେ ନଣନ୍ଦ ଭାଉଜ ଖଣନ୍ତି ବାଜିଲା ନଣନ୍ଦଟି ମଲା ଆଉ ଶାଶୁଘର ଠିକଣା ନାହିଁ କେଉଁ ଆଡ଼େ ଗଲେ ବାଟ ନ ଜାଣଇ । ଷଠୀବୁଢ଼ୀଇ ବୋଇଲେ ଆଲୋ ତୋ ନଣନ୍ଦ ଏହିକ୍ଷଣି ଜୀଇଁବ ମୁହିଁ ଯାହା ମାଗିବି ଦେବୁକି ? ବୋଇଲା ମହାପ୍ରଭୁ ମୋ ନଣନ୍ଦ ଜୀଉ । ତୁମ୍ଭେ ଦଅଁ କି ଦେବତା । ମୁଁ ଦେବି । ମୁ ଯାହା ମାଗିବି ତାହା ଦେବୁକି ? ତୁ ଯେଉଁ ଦୁଇଗୋଟି ଜନ୍ମ କରିବୁ ଗୋଟିଏ ଦେବୁ ସେ ବୋଇଲା ମହାପ୍ରଭୁ ନଣନ୍ଦ ଜୀଇଥାଉ ମୁଁ ଦେବି । ଆଲୋ କେତିକି ଅନା ହୋଇଲେ । ଫୁଲ ପାଣିକରି ମୁଠାଏ ମାଇଲେ ନଣନ୍ଦ ଜୀଇଁବସିଲା । ବୋଇଲା କି ଗୋ କେତେବେଳଯାଏ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି, କେତେବେଳେ ଲିପାପୋଛା କଲେ ଚିତା ପଇତା ଦେଲେ, ଓଷା ସାମଗ୍ରୀ କଲେ, ବୁଢ଼ା ପାରି ଅଇଲେ, ଛ ତିଅଣ, କଲେ, ଛ ପିଠା କଲେ ଶିଳପୁଆ ଧୋଇ ଦେଲେ ଚିତା ପଇତା ଦେଲେ ହଳଦୀକନା ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲେ, ଷଠୀବଉଳ କଲେ ଛଅଗଣ୍ଡି

ପାଡ଼ଲେ ଛଅ ଖିଅ ସୁତା କଲେ, ଛଅକେଗ ଦୁବ କଲେ ଷଠୀ ଗୃଉଳ ବାନ୍ଧିଲେ, ଜୁଇ ଡାଳ ଆଣିଲେ, ନେନା ପାଣି କଲେ । ନୂଅ ତିଅଣ ଛଅ ଚକୁଳ ବାଡ଼ିଲେ । ଶାଶୁ ବୋହୂ ଓଷା ପୂଜିଲେ ଖାଇ ସାରଲେ ଫୁଲ ଦୁବ ଧେନଲେ । ସେ ମାସ ସେହି ଦିବସେ ପେଟ ପଇଦା ହେଲ । ମାସେ ହେଲ, ଦି'ମାସ ହେଲ, ତିନମାସ ହେଲ, ଗୃରି ମାସ ହେଲ, ପାଞ୍ଚ ମାସ ହେଲ, ଛଅ ମାସ ହେଲ ସାତମାସ ହେଲ, ଆଠମାସ ହେଲ, ନଅମାସ ହେଲ ଦଶମାସ ହେଲ ପୁଅ ଜନ୍ମ କଲ । ଉସବ ହେଲ ଚନ୍ଦନ କାଠ ଇନ୍ଦୁଡ଼ି କଲ । ମାଆ ପୁଅ ହୋଇ ଶୋଇଲେ ।. ସଞ୍ଜ ହେଲ ଷଠୀ ଦୁଇଗୁଇ ଅଇଲେ, ବୋଇଲେ ସାଧବ ଘର ବୋହୂ ଯାହା ଯାଚଅଛ ତାହା ଦେବୁକ ନାହିଁ, ? ମୁଣ୍ଡରେ ତେଲ ଟିକଏ ଦେଲ, କଜ୍ଜଳ ଦେଲ, ଦୁଧ ଟିକଏ ପିଆଇ ଦେଲ ହଳଦୀ କନା ଖଣ୍ଡେ ଘୁରାଇ ଦେଲ ଜଳା ମୁହଁ ବାଟେ ପକାଇଦେଲ ସେ ବୋଇଲ ପୁଅଟିକ କଏ ଗ୍ଭେରାଇ ନେଲ । ପୁଅଟି ଶୋଇଥିଲ ଭୁନ ହୋଇ ରହିଲ ପୁଣି ସେହି ମାସ ସେହି ଦିବସେ ପେଟ ପଇଦା ହେଲ । ମାସ ଦିବସ ହେଲ ପୁଣି ପୁଅ ଗୋଟିଏ ଜନ୍ମ ହେଲ । ଉଜ୍ବଳ ହେଲ, ସଭଏଁ ଜଗି ବସିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳ ହୋଇଗଲ. ପୁଅଟିକୁ କୋଳେ ଧରଛନ୍ତି ଷଠୀଦୁଗୁଇ ଅଇଲେ ବୋଇଲେ ସାଧବ ବୋହୂ ଦବୁପରା ? ସେ ଉଠିକ ଗଲ, ମୁଣ୍ଡରେ ତେଲ ଟିକଏ ଦେଲ ଦୁଧ ଦେଲ କଜ୍ଜଳ ଦେଲ ହଳଦିଆ କନା ଖଣ୍ଡିଏ ଦେଲ ଜଳାମୁହଁ ବାଟେ ଗଳାଇ ଦେଲ ସେ ବୋଇଲ; ପୁଅଟିକ କଏ ଗ୍ଭେରାଇ ନେଲ ପୁଅଟି ଶୋଇଥିଲ । ଭୁନ ହୋଇ ରହିଲେ ପୁଣି ସେହି ମାସ ଦିବସ ହୋଇଅଛୁ । ପେଟ ପଇଦା ହେଲ ମାସ ଦିବସ ହେଲ ପେଟ ବଥାଇଲ । ପୁଅଗୋଟିଏ ଜନ୍ମ ହେଲ । ଉସବ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଛୁ, ସଭଏଁ ଜଗି ବସିଛନ୍ତି ।

ସଞ୍ଜ ବେଳହେଲା ପୁଅଟିକି କୋଳରେ ଧରିଛନ୍ତି । ଷଠୀବୁଢ଼ୀଇ ଅଇଲେ, ବୋଇଲେ ମାଧବଘର ବୋହୂ ଦେବୁ ପରା ? ସେ ଉଠିକି କଲା, ତେଲ ଟିକିଏ ମୁଣ୍ଡରେ ଦେଲା, କଜ୍ଜଳ ଦେଲା, ହଳଦିଆ କନା ଖଣ୍ଡିକେ ପୁରାଇ ଜଳାମୁହଁ ବାଟେ ଗଳାଇଦେଲା । ସମସ୍ତେ ବୋଇଲେ କିଏ ନେଲା ଲୋ, ଡାହାଣୀ ଖାଇଲା କି, କାନ୍ଦିଲା ବୋଇଲେ ତୁନି ଚାପି ହୋଇ ରହିଲା । ପୁଣି ମାସହେଲା, ପେଟ ପରିଦା ହେଲା । ପୁଣି ପୁଅଟିଏ ଜନ୍ମହେଲା । ପୁଅଟି ପାଞ୍ଚଦିନର ହୋଇଛି, ସମସ୍ତେ ଜଗି ବସିଛନ୍ତି ଗୋସାଇଁ ମାଆ ଜଗି ବସିଛନ୍ତି, ଆଖିରେ ନିଦ୍ରା ଘୁମାଇଲା । ଷଠୀବୁଢ଼ୀଇ ଅଇଲେ, ବୋଇଲେ ଆଲୋ ସାଧବଘର ବୋହୂ ଦେବୁପରା ! ଶାଶୁଠାରୁ ନେଇ ତେଲ ଟିକିଏ ଦେଲା । ଦୁଧ ପିଆଇଲା । ହଳଦିଆ କନା ଖଣ୍ଡିକେ ପୁରାଇଲା ଜଳାମୁହଁବାଟେ ପକାଇ ଦେଲା । ଶାଶୁବୋଇଲା କଲୋ ମୋ କୋଳେ ଧରିଥିଲି କିଏ ନେଲା, ବଣ୍ଠ ନଡିଶ କି ଦେବତା ନଡିଶ ମୁଁ ଧରିଥିଲି କିଏ ନେଲା । ପୁଣି ଦଶମାସ ଗଲା ପେଟ ପଇଦା ହେଲା । ଶାଶୁ ବୋଇଲା ମା ପେଟ ବଥାଉଛି । ଖଣ୍ଡିଲେ ! ପାଞ୍ଚଗୋଟି ଜନ୍ମକଲୁ । ଆଉ ମୋ ଘରେ ଜନ୍ମ ନ କରିବୁ । ଏହା ବୋଲି ବାହାର କରିଦେଲା । ସୂତା ଖଣ୍ଡିଏ ହାରେ ଲଗାଇ ଦେଲା । ବୋଇଲା ମା ଯାଅ, ସୂତା ଯେଉଁଠାରେ ସରିବ ସେଠାରେ ଜନ୍ମ କରିବୁ । ପେଟ ଦେଖାଇ କେଉଁଠାରେ ନ ଦେଖାଇବୁ । ସୂତାମୁଣ୍ଡା ଛେଦିଗଲା, ବନସ୍ତରେ ପୁଅ ଗୋଟିଏ ଜନ୍ମକଲା । କାନ୍ଦୁଛି, ଷଠୀବୁଢ଼ୀଇ ଯାଉଅଛନ୍ତି, ପୁଅଟିକି କାଖିଆଇ ଅଛନ୍ତି, କିଏ କାନ୍ଦୁଛି, କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛି ଡାହାଣୀ କି ଚିରଗୁଣୀ କାନ୍ଦୁଛି ମହାପ୍ରଭୁ ଦୁଃଖୀ ମୁଁ ନଣନ୍ଦ ଭାଉଜ ମାଟି ଖୋଳି ଅଇଲୁ ନଣନ୍ଦଟି ମରିଗଲା କିଏ ସେ ଅଇଲେ ଯାହା ମାଗିବୁ ତାହା ଦେବୁ

କ ମୁଁ ବୋଇଲି ହେଜ ଦେବ । ଏବେ ପାଞ୍ଚୁଟି ଗୋଟିଏ ଦେଲି ଅଗନାଅଗନ ବନସ୍ତ ବାଟ ନ ଜଣାଇ, ଶାଶୂ ବାହାର କରିଦେଲେ ଆଲୋ ମୋତେ ସିନା ଦେଇଥିଲୁ ସତ ବଳାଇ, ଏବେ ତୋ ପାଞ୍ଚ ପୁଅ ନିଅ । ପାଞ୍ଚବରଷର ଗୋଟିଏ, ଚାରି ବରଷର ଗୋଟିଏ, ତିନି ବରଷର ଗୋଟିଏ, ଦୁଇ ବରଷର ଗୋଟିଏ, ବରଷକର ଗୋଟିଏ ଷଠୀ ଦୁଇଁଇ ହାଣ୍ଡୋଳରେ ଖଞ୍ଜେକଲେ । ଛଅ ପୁଅକୁ ଘେନି କରି ଆସିଛି । ଲୋକେ ବୋଇଲେ, ଆଲୋ ସାଧବାଣୀ ବୋହୂ ଆସୁଛି । ନାତି ଆସୁଛି । କଳା ହାଣ୍ଡୋଳରେ କେ ଆସୁଛନ୍ତି, ଷଠୀ ଦୁଇଁଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ଆହା ମୋତେ କେ ଦେବ ବୋହୂ ନାତି । ବୋହୂ ନାତି ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇଲେ ଘରେ ଗୋବର ନଇଁଛାଲି କଲେ । ଷଠୀଦୁଇଁଇ ପାଦତଳେ ପଡ଼ିଲେ, ନାତି ବୋହୂଙ୍କୁ ଘେନି ଷଠୀଦୁଇଁଇ ବୋଇଲେ; ଗଲା ଭାଦ୍ରବ ଅମାବାସ୍ୟା ଗଲେ ଷଠୀଦିନ କ କରିବୁ, ଛଅତିଅଣ କରିବୁ, ଛଅଖଣ୍ଡ କନା, ଛଅଗୋଟି ପିଠା କରିବୁ, ଓଷା ପୂଜିବୁ । ଷଠୀ ଦୁଇଁଇ, ବୋହୂ ତୋର ସତ୍ୟରେ ପୁଅ ବୋଇଲି । ମୁଁ ଦେଇଗଲି ତୁ ବୋହୂ ପୁଅ ନାତି-ନାତୁଣୀ ଘେନି ଓଷା ପୂଜିବୁ । ଷଠୀ ଦୁଇଁଇଙ୍କ ସେବା କଲି ରାଜ ହେଲି, ଦୁଇଁଇ ଓଷା ପୂଜିଲି । ଷଠୀ ଦୁଇଁଇଙ୍କର ଶରଣ ପଶିଲି । ଏକଥା ଏଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ।

କାଞ୍ଜିଅଁଳା ଓଷା କଥା

ଶୁଣ ସୁଜନେ କାଞ୍ଜିଅଁଳା କଥା । ପୂଜିଲେ ମନରୁ ଛାଡ଼ଇ ବ୍ୟଥା । ସେ ଯେ ସାଧବ ଘର ସାନବୋହୂ । ଗର୍ଭ ଚାରିମାସ ହୋଇଛି ସେହୁ । କଖାରୁ ତିଅଣ ଖାଇବେ ମନ । ପଡ଼ିଶା କଖାରୁ

ଆଣି ବନ୍ଧନ । ଦୋଷମାଳ ସ୍ଥାନେ କଣ୍ଠାରୁ ଥିଲା ସେ ପାଣିକଣ୍ଠାରୁ ଘେନ ଅଇଲା । ନକହ୍ନଣ ତାକୁ ଚୋଳଣ ଆଣି । ତଉ୍ଣ କରଣ ଖାଇଲା ପୁଣି । କଣ୍ଠାରୁଟି ମୋର କିଏ ଖାଇଲା । ମତେ ନକହ୍ନଣ ଘେନଣ ଗଲା । ଶେଠପିଲା ତାର ଖାଉ ଏ ଭାବେ । ମାସକୁଦମାସ ନହେଉ ତେବେ । ଏମନ୍ତ ତହିଁ କେତେଦିନ ଗଲା । ଦଶମାସଆସି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ପୁଅ ଗୋଟିଏ ତାର ଜନ୍ମହୋଇ । ଜନ୍ମକଲପୁଅ ଶୁଆଇଦେଇ । ଷଠୀଦୁଷ୍ଟାଇ ଯେ ଆସିଲେ ଖରେ ପୁଅକୁଘେନଗଲେ ତତ୍ପରେ । ଦେଖିଲେ ପୁଅ ଗୋଟିତହିଁ ନାହିଁ । ତ ଦେଖିକର ସେ ବିମୁଖ ହୋଇ । ଦୁଇମାସେ ପୁଣି ପେଟରେ ହେଲ । ଦଶମାସେ ପୁଅ ଜନ୍ମ ହୋଇଲା । ସେହିରୂପେ ସେ ପୁଅକୁ ଶୁଆଇ । ନିଦ୍ରା ତା ଚକ୍ଷୁରେ ଆସି ଘୂମାଇ । ସେ ପୁତ୍ରକୁ ଷଠୀଦୁଷ୍ଟାଇ ନେଲେ । ଗୁହିଁବା ମାତ୍ରକେ ନାହିଁନା ତଳେ[redacted] ପୁଣି ଦୁଇମାସେ ପେଟରେ ହେଲା । ଦଶମାସେ ପୁତ୍ରଜନ୍ମହୋଇଲା । ସଭିଏଁ ଜଗିବସିଥାନ୍ତି ସହିଁ । ଏରୂପେ ଗୃହଦିନ ତହିଁ ଯାଇ । ସେହିରୂପେ ଷଠୀଦୁଷ୍ଟାଇ ନେଲେ । ପୁଅ ଗୋଟି ତାର ଲୁଚ୍ଛାଇ ଦେଲେ । ପୁଣି ଦୁଇମାସେ ପେଟରେ ହେଲା ଦଶମାସେ ପୁଅ ଜନ୍ମ ହୋଇଲା । ଶାଶୁ ବୋଇଲା ଏ କେମନ୍ତେ ହେଲା । ପିଲାଯାକ ତାର ସବୁ ଖାଇଲା । ଉତ୍ତମ ପୁଅ ଭଆଇ ଖାଇଲା । କେମନ୍ତେ ହେଉଛି ଜଗି ବସିଲା । ଏହି ରୂପେ ପାଞ୍ଚଦିନ ଜଗିଲେ । ପଞ୍ଚ ଆଉ ଦିନ ବର୍ଷର କଲେ । ପାଞ୍ଚପୁଅ ଜନ୍ମକର ଖାଇଲା । ଏ ରୂପେ ତହିଁ କେତେଦିନ ଗଲା । ପେଟରେ ଦେଖି କୋଠାରେ ନ ଦେଖି । ପୁଣି ଗର୍ଭ ହନ୍ତେ ହୋଇଲା ଦୁଃଖୀ ଦଶମାସ ତହିଁ ହୋଇଲାଆସି । ପେଟବ୍ୟଥା ସେହୁ ଶାଶୁକୁ ଭାଷି । ଶାଶୁ ବୋଲେ ପାଞ୍ଚଗୋଟି ଖାଇଲୁ । ପୁନରପି ଆଉ ଗର୍ଭହୋଇଲୁ ସୂତା କଣ୍ଡାଏ ଦୁଆରେ ଲଗାଇ । ସେ ସୂତା ଧରିବ ଯେଉଁଠାରେ

ଯାଇ । ସେଠାରେ ପ୍ରସବ କରିବୁ ତୁହି । ଅଗନାଅଗନ ବନସ୍ତେ ଯାଇ
କାକର ଅଣ୍ଡା ନ ବୁଡ଼ାଇ ଯହିଁ । କୁବଡ଼ୀ ବେଙ୍ଗତ ବୁଲଇ ନାହିଁ ।
ସେ ବନେ ପୁଅ ପ୍ରସବିଲଯାଇ । କାଠ * କଣ୍ଢାଇ ପ୍ରାପ୍ତ ପୁଅହୋଇ
ପତରଟିକେ ତାହାକୁ ଶୁଆଇ । କାନ୍ଦୁଛି ବନସ୍ତେ ଏକାକୀ ହୋଇ ।
ସଖୀ କେହି ତହିଁନାହିଁ ବନସ୍ତେ । ଷଠୀଦୁର୍ଗାଇ ତହିଁ ମିଳନ୍ତେ । ପୁଅ
ଗୋଟିଏ ସେ କାଖରେ ଧରି । ଆଉ ପୁଅକୁ ସେ ଚଲଇ କରି ।
ବୋଇଲେ ଭୂତ କି କାହାଣୀ ତୁହି । ବନସ୍ତରେ ବସି କାନ୍ଦୁଛି ରହି
କେ ମହାପୁରୁଷ ମତେ ପଚ୍ଛର । ସାନବୋହୂଟି ମୁଁ ସାଧବ ଘର ।
ତହିଁକି ବୋଇଲେ କଖାରୁ ଚୋରି । ପଡ଼ଶା ଘରରୁ ଖାଇଲୁ କରି ।
ସେ ଶାପ ଦେଲା ସେ ତୋ ପୁଅ ମରୁ । ହରି ନେଇଥିଲୁ ସେହି
ଯୋଗରୁ । ସେ ସକାଶେ ତୋର ପୁଅକୁ ଘେନ । ଆସିଅଛୁଆମ୍ଭେ ନିଅ
ବହନ । ପାଞ୍ଚପୁଅ ତୋର ଏ ରୂପେ ନିଅ । ପୁଅପୁଅ ଘେନ ଘରକୁ
ଯାଅ । ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ସେ ଉଠିବସିଲେ । ଷଠୀଦୁର୍ଗାଇ ସେ ହୋଲରେ
ଗଲେ । ଛଅପୁଅକୁ ଘେନ ଆସିଅଛୁ । ସାଧବାଣୀ ବୋଲେ କେମନ୍ତେ
ବଞ୍ଚି । ବୋଇଲେ ଲୋକେ ଆସୁଅଛି ବୋହୂ । ଷଡ଼ନାତି ଘେନ
ଆସୁଛି ସେହୁ । ଏମନ୍ତ ବଚନ ସେତ ଅଇଲା । ଘତନଉଚ୍ଛାଇ
ଘରକୁ ନେଲା । ଷଠୀଦୁର୍ଗାଇ ସେ ବୋଇଲେ ପୁଣ । କାର୍ତ୍ତିକ ଗଲେ
ମାର୍ଗଶୀର ପୁଣ । ନବମୀଦିନ କାଞ୍ଜିଅଁଳା ହୋଇ । ବୋହୂ କରିବ
ତୁ କରିବୁ ନାହିଁ । ପିଠା ଶୁଖୁଆ ସାତ ଗୋଟି ହେବ । ଗାଧୁଆର
ମୁଣ୍ଡେ ସିନ୍ଦୁର ଦେବ । କଜ୍ଜଳ ହଳଦୀ କନା ପିନ୍ଧାଇ । କାଞ୍ଜିମୂଳା
ଆଦି ଭଅଣହୋଇ । ପିଠା ଶୁଖୁଆ ପୋଇପୋଡ଼ାହେବ । ଛଅପିଠା
ନେଇ ଆଗେ ଥୋଇବ । ପୋଖରୀ ଗୋଟିଏ କରି ଯତନ । କଅ

* ଛଅପୁଅ···କୁଣ୍ଡାଇପୁଅ ଗୋଟିଏ ପୁଅ ହୋଇଗଲା ।

ମାଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ ବାଳୁଙ୍ଗା ଧାନ । ସାରୁଗଣ୍ଡ ନେଇ ତହିଁ ଥୋଇବ । ପୋଇଖାଡ଼ଆ କାହାକୁ ନ ଦେବ । ଛଅଣ ଘୃତ ପୂଅକୁ ଖୁଆଇ ଯାହା ନ ଖାଇ ତାହା ପୋତିଦେଇ । ବାନ୍ଧ୍ବୀ ମଉଛୁମାନେ ଯେ କରିବେ । ଯେ ମନାସେ ଯାହା ସେ ତା ପାଇବେ । ସାଧବାଣୀ କଥା ମନେ ରଖଇ । ଷଠୀକି ନେଇ ଆସନେ ବସାଇ । ଅର୍ଘ୍ୟ ଗନ୍ଧପୁଷ୍ପ ନୈବେଦ୍ୟ ଦେଲା । ପାଏ ପଢ଼ ଶୋଇ ମେଲଣି ଦେହ । କାର୍ତ୍ତିକ ଗଲା ମାର୍ଗଶୀର ହେଲା । ନବଦନେ କାଞ୍ଜିଅଁଳା ପଡ଼ିଲା ପୋଖରୀ ବାଳୁଙ୍ଗା ଧାନ ସେ ସାରୁ । ପିତା ଶୁଖୁଆ ସାତଗୋଟି କରୁ । ହଳଦିଆ କନା ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇ । ସିନ୍ଦୂର କଜ୍ଜଳ ତହିଁରେ ଦେଇ । ଷଠୀଦୁଗ୍ଧରଙ୍କୁ ତହିଁ ବସାଇ । ତାଙ୍କ ନାମରେ ତହିଁ ପୂଜା ଦେଇ । ଗୁଣା ବସଣୀ ଅଳଙ୍କାରମାନ । ଦେଇ ପୂଜା କଲେ ଯଥା ବିଧାନ । କଖାରୁ କାଞ୍ଜି କରଣ ବିଧାନ । ଛ' ପିଠା ତହିଁରେ କରି ଯତନ । ଘୃତ ବାଢ଼ିଣ ପୂଜାବିଧି କଲା । ଅର୍ଘ୍ୟ ଗନ୍ଧପୁଷ୍ପ ନୈବେଦ୍ୟ ଦେଲା । କଥାଟିଏ କହି ଅର୍ଘ୍ୟ ଯେ ଦେଇ । ପାଏପଢ଼ ମେଲଣି ଦେଇ କ୍ରମେ ହେଲା ତାର ବହୁତଧନ । ପୁଅ ଝିଅ ନାତିନାତୁଣୀ ପୁଣ । ଅଣନାତି ଘେନି କରଇ ଘର । ବେଳୁ ବେଳ ଧନ ଜନ ଅପାର । ଉତ୍ତମ ଭାଗ୍ୟ ତା ହେଲା ଉଦୟେ । ତେଣୁ କାଞ୍ଜିଅଁଳା ଜଗତ ହୋଏ । ସେ ଦିନ ଆଶ୍ରାକୁ ଆଶ୍ରୟକଲେ, ଏହି ଓଷା ଫଳ ମିଳଇ ଭଲେ । ଏହା ଯେ ପଢ଼ନ୍ତି ଶୁଣନ୍ତି ନର । ସକଳ ପୁରୁଷାର୍ଥ ହୁଏ ତାର । ଏ କାଞ୍ଜିଅଁଳା କଥା ଗୀତରେ । ଦ୍ୱିଜ ରଘୁନାଥ ପ୍ରକାଶ କରେ ।

ସମାପ୍ତ

ରାମେଶ୍ୱର ମୁଦ୍ରଣ, ଅଲଶା ବଜାର, କଟକ ୨

ବିଜ୍ଞାପନ

ହେ ଧର୍ମପିପାସୁମାନେ,

ଆପଣମାନେ ବହୁପୂର୍ବରୁ ରାମାୟଣ ପଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଇ ଆସୁଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ପର୍ଶୁରାମଙ୍କର ଜୀବନ ଚରିତ କୌଣସିଥିରେ ପାଇପାରିନାହାନ୍ତି । ଏଣୁକରି ଆପଣମାନଙ୍କର ଜାଣିବା ନିମିତ୍ତ ବହୁ ଗ୍ରନ୍ଥ ଓ ତାଳପତ୍ର ପୋଥି ଇତ୍ୟାଦି ପଠନ କରି ସରଳ ଭାଷାରେ "ପର୍ଶୁରାମ ପୁରାଣ"ଟିକୁ ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର କରିଛି । ଯାହାକି ମୂର୍ଖଠାରୁ ପଣ୍ଡିତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଶ୍ରୁତି ମଧୁର ହେବ ।

ଏଠାରେ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ହୁଏ "ପର୍ଶୁରାମ" ଭଗବାନଙ୍କର ଷଷ୍ଠ ଅବତାର ରୂପେ ଜନ୍ମ ହୋଇ ତପସ୍ୟା କରି ମଳା ପାଇଲେ କାହିଁକି? ଅବତାର ଭିତରେ ହିଂସା ଆଚରଣ କରି ଦମନ" କରିବାର କାରଣ କ'ଣ? ପୁଣି ଗୋଟିଏ ଯୁଗରେ ଅବତାର (ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଓ ପର୍ଶୁରାମ) ର କାରଣ କ'ଣ? ବଂଶରେ "ପର୍ଶୁରାମ" ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶରେ "ରାମଚନ୍ଦ୍ର" ଓ ଚନ୍ଦ୍ରବଂଶରେ "ବଳରାମ" ଏହାର ବୃତ୍ତାନ୍ତ ଏଥିରୁ ବୁଝିପାରିବେ ପର୍ଶୁରାମ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର କେଉଁ କଳା ଧରି ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ ତାହାର ପ୍ରମାଣ ଜାଣି ପାରିବେ ।

ଏସବୁ ଅନେକ ଗ୍ରନ୍ଥକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ମତ ଗୃହୀତ କରାଯାଇ ଲେଖାଯାଇଛି ।

ଯୋଗାଯୋଗ ଠିକଣା—

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ — ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର ।

ପ୍ରୋପ୍ରାଇଟର — ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଧର ସାହୁ ।

ଅଲିଶା ବଜାର, କଟକ-୨